

Загальна характеристика інтелектуальної діяльності та права інтелектуальної власності

План

1. **Поняття інтелектуальної діяльності. Поняття інтелектуальної власності та права інтелектуальної власності.**
2. **Об'єкти, суб'єкти, та зміст права інтелектуальної власності.**
3. **Право інтелектуальної власності в системі права.**
4. **Об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права**
5. **Права авторів творів науки, літератури і мистецтва**
6. **Поняття суміжних прав.**
7. **Об'єкти патентного права . Суб'єкти патентного права**
8. **Оформлення патентних прав**
9. **Права авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків**
10. **Комерційне найменування**
11. **Торгівельна марка**
12. **Найменування місця походження товару (географічне позначення)**
13. **Комерційна таємниця**
14. **Сорти рослин**

Поняття інтелектуальної діяльності

- Цілеспрямована інтелектуальна діяльність людини, результатом якої є щось якісно нове, що відрізняється неповторністю, оригінальністю і суспільно-історичною унікальністю *визначається як творчість або ж творча діяльність.*

- Суб'єктом творчої діяльності може бути лише людина. Правом охороняється будь-яка інтелектуальна діяльність людини, в тому числі і творча, проте різними методами і засобами.
- Стаття 54 Конституції України надає кожному громадянину право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелекту

гі.

- **Інтелектуальна власність (англ. Intellectual property) - у найширшому розумінні означає закріплені законом права на результат інтелектуальної діяльності в промисловій, науковій, художній, виробничій та інших сферах.**

- У міжнародному праві термін “інтелектуальна власність” вперше згадується у 1967 році, у Конвенції про створення Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

- Законодавець використовує для позначення результатів творчої діяльності таке збірне поняття, як інтелектуальна власність у ст. 199 Цивільного кодексу України. В узагальненому виді зміст даного поняття розкриває ст. 418 ЦК, що вказує, що право інтелектуальної власності - це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом. Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається Цивільним Кодексом та іншими законами.

- При цьому законодавець вказує на істотні відмінності права інтелектуальної власності та права власності (ст. 419 ЦК), а саме: право інтелектуальної власності та право власності на річ не залежать одне від одного; перехід права на об'єкт права інтелектуальної власності не означає переходу права власності на річ; перехід права власності на річ не означає переходу права на об'єкт права інтелектуальної власності.

ПІВ

- *сукупність виключних прав як особистого, так і майнового характеру на результати інтелектуальної (у першу чергу творчої) діяльності, а також на деякі інші прирівняні до них об'єкти, конкретний перелік яких устанавлюється законодавством відповідної країни з врахуванням прийнятих нею міжнародних зобов'язань.*

2. Об'єкти, суб'єкти, та зміст права інтелектуальної власності.

- Серед об'єктів цивільних прав, тобто тих матеріальних і духовних благ, із приводу яких суб'єкти цивільного права вступають між собою в правовідносини, ст. 177 ЦК називає результати інтелектуальної діяльності, у тому числі виключні права на них.

- Слід підкреслити, що об'єктом права інтелектуальної власності є не кожен результат творчої діяльності, а лише той, який відповідає вимогам закону.

Відповідно до переліку об'єктів, що міститься у ст.420 ЦК, визначаються і види права інтелектуальної власності в Україні:

- 1) право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право) - гл. 36 ЦК;
- 2) право інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення (суміжні права) - гл.37 ЦК;
- 3) право інтелектуальної власності на наукове відкриття (гл.38 ЦК);
- 4) право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок (гл.39 ЦК);
- 5) право інтелектуальної власності на komponування інтегральної мікросхеми (гл.40 ЦК);
- 6) право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію (гл.41 ЦК);
- 7) право інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин (гл.42 ЦК);
- 8) право інтелектуальної власності на комерційне найменування (гл.43 ЦК);
- 9) право інтелектуальної власності на торговельну марку (гл.44 ЦК);
- 10) право інтелектуальної власності на географічне зазначення (гл.45 ЦК);
- 11) право інтелектуальної власності на комерційну таємницю (гл.46 ЦК).

- **Характеризуючи об'єкти права інтелектуальної власності, не можна залишити без уваги п. VIII ст. 2 Конвенції, якою заснували Всесвітню організацію інтелектуальної власності (ВОІВ) від 14 липня 1967 р. У ній указується, що інтелектуальна власність включає права, що відносяться до:**
- літературних, художнім і наукових творів;
- виконавської діяльності артистів, звукозапису, радіо- і телевізійних передач;
- винаходів у всіх сферах людської діяльності;
- наукових відкриттів;
- промислових зразків;
- товарних знаків, знаків обслуговування, фірмових найменувань і комерційних позначень;
- захистові проти несумлінної конкуренції;
- а також всі інші права, що відносяться до інтелектуальної власності у виробничій, науковій, літературній і художній сферах.

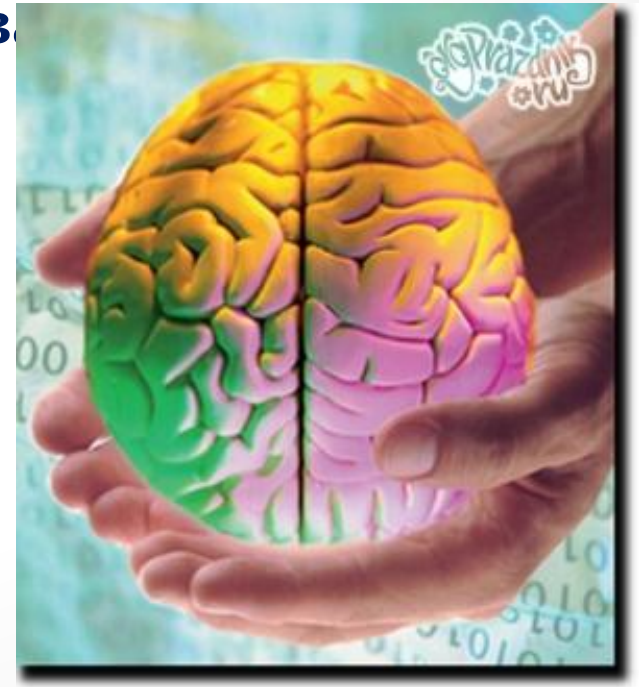
- Суб'єкти права інтелектуальної власності - це особи, яким можуть належати права володіння, легітимації, користування, розпорядження та захисту прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності.

Відповідно до ст. 421 ЦК суб'єктів права інтелектуальної власності можна поділити на дві умовні групи:

**творець (творці)
об'єкта права
інтелектуальної
власності (автор,
виконавець,
винахідник тощо)**

**інші особи, яким
належати особисті
немайнові та (або) майнові
права інтелектуальної
власності відповідно до
ЦК, іншого закону чи
договору**

- **Зміст права інтелектуальної власності становлять майнові та особисті немайнові права (ст. 423,424 ЦК). Особисті немайнові права інтелектуальної власності належать творцеві об'єкта права інтелектуальної власності, а у випадках, передбачених законом можуть належати іншим особам. Такі права не залежать від майнових прав інтелектуальної власності і не можуть відчужуватися (передаватися), з встановленими законом.**

- **Особистими немайновими правами інтелектуальної власності є:**

- 1) право на визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права інтелектуальної власності;

- 2) право перешкоджати будь-якому посяганню на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності;

- 3) інші особисті немайнові права інтелектуальної власності, установлені законом.

- **Майновими правами інтелектуальної власності є:**

- 1) право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;

- 2) виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;

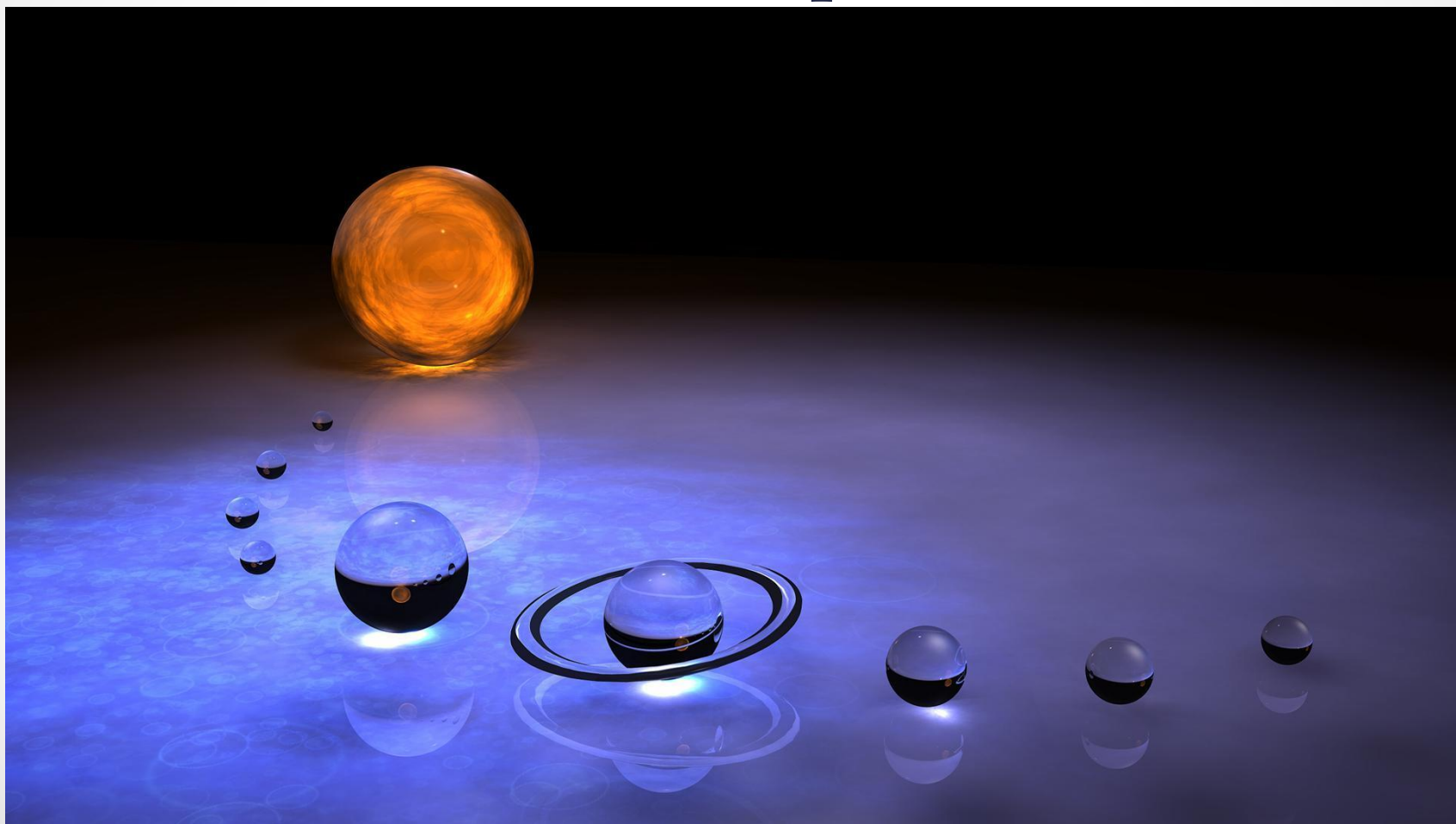
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, у тому числі забороняти таке використання;

- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, установлені

Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності можливе на підставі різних договорів:

- ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності;**
- ліцензійного договору;**
- договору про створення на замовлення і використання об'єкта права інтелектуальної власності;**
- договору про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності;**
- інших договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.**

3. Право інтелектуальної власності в системі права.

- Відносини, пов'язані з охороною і використанням об'єктів інтелектуальної власності, включаються у предмет регулювання цивільного права (ст. 11 ЦК).
Норми Цивільного Кодексу, і насамперед ті з них, що зосереджені в четвертій книзі Кодексу, разом із правилами, що містяться в спеціальних законах, присвячених охороні виключних прав на окремі результати інтелектуальної діяльності і прирівняні до них об'єкти, утворюють у своїй сукупності *особливу підгалузь* цивільного права - право інтелектуальної власності.

- *Право інтелектуальної власності - система правових норм про особисті і майнові права на всі ті результати інтелектуальної діяльності і прирівняні до них об'єкти, що визнаються й охороняються законом*

- З урахуванням спільності ряду об'єктів інтелектуальної власності і сформованої в розглянутій області системи джерел права зазначену підгалузь цивільного права можна підрозділити на *чотири відносно самостійних інститути*. Незважаючи на тісний взаємозв'язок і наявність цілого ряду загальних моментів, кожний з цих інститутів має властиві лише йому риси, задачі, а іноді і принципи, що знаходять висвітлення в закріплених ними нормах.

Інститут авторського права і суміжних прав

- Ним регулюються відносини, що виникають у зв'язку зі створенням і використанням творів науки, літератури і мистецтва (авторське право), фонограм, виконань, постановок, передач організацій ефірного і кабельного мовлення (суміжні права).

Патентне право

- Воно регулює майнові, а також зв'язані з ними особисті немайнові відносини, що виникають у зв'язку зі створенням і використанням винаходів, корисних моделей і промислових зразків.

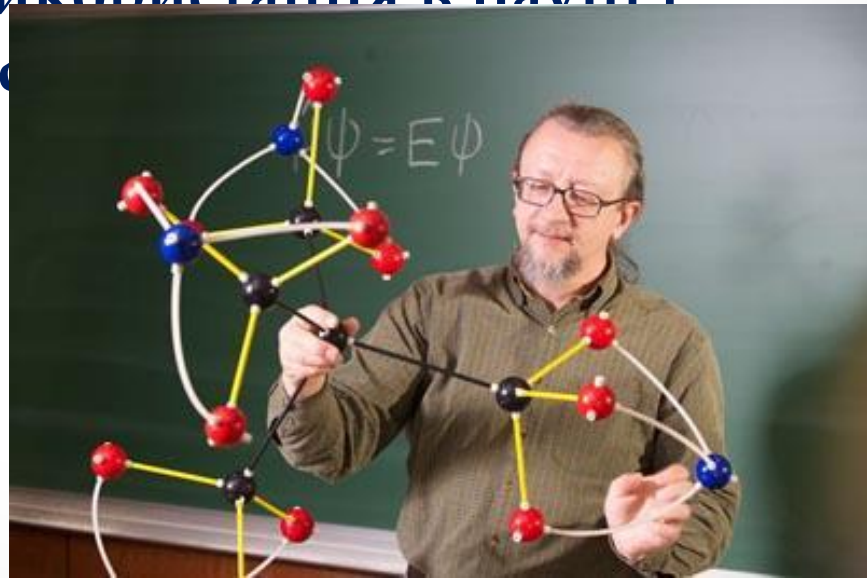
*учасників цивільного обороту і
виробленої ними продукції (робіт,
послуг).*

- Даний правовий інститут, як і патентне право, має справу з так званою промисловою власністю, тобто з виключними правами, реалізованими в сфері виробництва, торговельного обороту, надання послуг і т.п. Однак забезпечувана ним охорона інтересів власників виключних прав будується на дещо інших принципах, ніж охорона прав патентовласників і винахідників. Наприклад, закон не розглядає засоби індивідуалізації підприємців і їхньої продукції як результати творчої діяльності і не визнає яких-небудь особливих прав за їхніми конкретними творцями.

Інститут охорони нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.

- Крім традиційних об'єктів, охоронюваних авторським і патентним правом, а також інститутом засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту (фірмові найменування, товарні знаки, найменування місць походження товарів), цивільне право надає охорону селекційним досягненням, топологіям інтегральних мікросхем, інформації, що складає службову і комерційну таємницю, і деяким іншим результатам інтелектуальної діяльності.
- При цьому окремі об'єкти правової охорони, зокрема наукові відкриття і раціоналізаторські пропозиції, є специфічними для права, оскільки в більшості держав світу вони особливо не виділяються. Інші ж об'єкти, зокрема селекційні досягнення, секрети виробництва, топології інтегральних мікросхем, користуються спеціальною правовою охороною в більшості розвинутих країн.

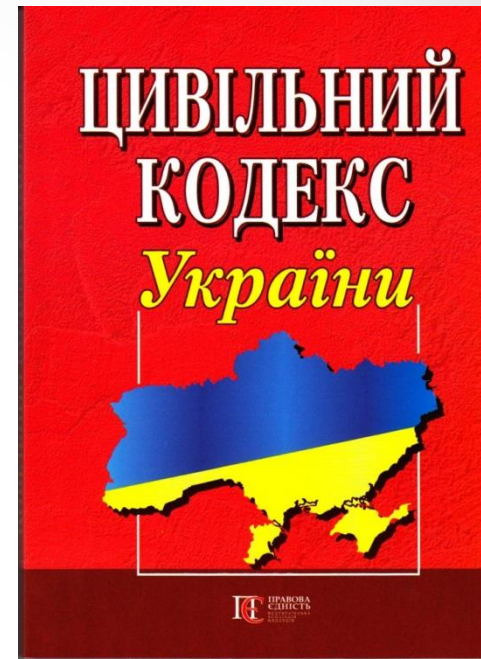
- Основними цілями системи державної експертизи і реєстрації **наукових відкриттів** є: а) підтвердження вірогідності наукових положень, заявлених як відкриття; б) встановлення авторського і державного пріоритету; в) моральне і матеріальне стимулювання авторів відкриттів; г) сприяння в вирішенні науково-технічних проблем, пов'язаних з відкриттями; д) державний облік і інформація про відкриття з метою всебічного їхнього використання в науці і народному господарстві.

- Що ж стосується **топологічних схем ІМС** (взаємне розташування елементів), розробка яких вимагає значних трудових витрат, дорогого устаткування і творчих зусиль, то вони виявилися практично беззахисними перед копіюванням. Копіювання технологій, здійснюване шляхом мікрофотографування шарів кристала, що знімаються послідовно, і виготовлення по цих фотографіях фотошаблонів, є значно більш швидким і дешевим процесом у порівнянні з первісною розробкою топологічної схеми. У результаті порушник одержує можливість виготовляти і поставляти на ринок більш дешеві кристали, неправомірно одержуючи переваги в конкурентній боротьбі. Неможливість забезпечення ефективної охорони розглянутих об'єктів нормами авторського і патентного права привела до появи в цивільному праві особливих правил про топології інтегральних схем.

4. Об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права

- розвиток сучасного авторського права починається із прийняттям Верховною Радою України 23 грудня 1993 р. Закону України «Про авторське право і суміжні права», який набув чинності з дня опублікування - 23 лютого 1994 р. та з ухваленням 16 січня 2003 р. Цивільного кодексу України, глава 36 якого присвячена авторському праву.

- **На сьогодні сукупність правових норм, що регулюють відносини, які виникають у зв'язку із створенням, використанням та розпорядженням творами науки літератури і мистецтва об'єднані в інститут авторського права.**
- **Як суб'єктивне право особи авторське право являє собою можливість особи, яка своєю творчою працею створила твір, використовувати та розпоряджатись майновими правами та здійснювати особисті немайнові права на такий твір.**

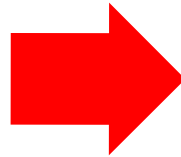
- Після того як Верховна Рада України прийняла Постанову „Про участь України у Всесвітній конвенції про авторське право 1952 року” на всіх друкованих творах став проставлятися знак охорони авторського права, який складається з трьох елементів: латинської літери „С” в колі: ©; імені власника виключних авторських прав; та року першого надрукування.

Об'єкти авторського права.

- Згідно ст. 8 Закону України “Про авторське право і суміжні права” від 23.12.1993 р. авторське право поширюється на твори науки, літератури і мистецтва, що є результатами творчої діяльності незалежно від призначення і характеристик твору, а також способу його вираження. Крім того, підкреслюється, що законом охороняються як обнародовані твори, так і необнародовані, існуючі в якій-небудь об'єктивній формі.

Комплек
с ідей та
образів

Форма
вираженн
я

Твір

- Аналогічне значення має і реєстрація. Відповідно до законодавства в Україні (як втім також у інших країнах) реєстрація авторського права не є обов'язковою вимогою. Бо для автора твору охорона виникає з моменту його створення. Державна реєстрація авторського права в Україні здійснюється відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права" та постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 р. № 1756 "Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір".

Види охоронюваних творів.

- Твори розрізняються за об'єктивною формою, способам їхнього відтворення, ступенем самостійності, видом використання і цілим рядом інших підстав.

розподіл охоронюваних законом творів на твори науки, літератури і мистецтва

- творами науки є будь-які твори, основний зміст яких складається у виробленні і систематизації об'єктивних даних про дійсність, включаючи твору наукової літератури.
- Творами літератури визнаються художні твори, виражені в словесній формі.
- До творів мистецтва відносяться всі інші твори художньої творчості, включаючи твори архітектури, живопису, графіки, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва, музики, кіно, театру і т.д.

Згідно ст. 1 Закону про авторське право і суміжні права обнародуванням визнається здійснене за згодою автора дія, що уперше робить твір доступним для загального відома шляхом його опублікування, публічного показу, публічного виконання, передачі в ефір або інший спосіб.

На відміну від цього опублікуванням вважається випуск у обіг екземплярів твору за згодою автора в кількості, достатній для задоволення розумних потреб публіки виходячи з характеру твору.

*Окрім того, твори поділяються на
оригінальні і похідні.*

- Оригінальним є такий твір, всі основні охоронювані елементи якого створені самим автором. У похідному (або залежному) творі запозичені охоронювані елементи чужого твору.

- Велике практичне значення для режиму використання твору здійснює визнання його службовим. Службовий твір (згідно Закону України „Про авторське право і суміжні права” ст. 1) – твір, створений автором у порядку виконання службових обов’язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем.

Авторське право не поширюється на ідеї, процеси, методи діяльності або математичні концепції

$$(x + a)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x^k a^{n-k}$$

Не є об'єктами авторського права

- Акти органів державної влади та ОМС, а також їх офіційні переклади;

Не є об'єктами авторського права

- Державні символи України, грошові знаки, емблеми тощо, затверджені ОДВ;

Не є об'єктами авторського права

- Повідомлення про новини дня або інші факти, що мають характер звичайної прес-інформації

Не є об'єктами авторського права

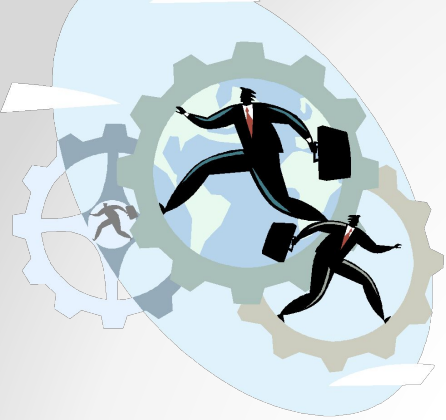
- не користуються правовою охороною твори, термін охорони яких минув
- твори народної творчості. До них відносяться твори фольклору – частівки, приказки, анекдоти, танці і т.п., твори народних художніх промислів, народні костюми, традиційна архітектура і т.д.

Суб'єкти авторського права

- **АВТОР ТВОРУ**
- Фізична особа, зазначена звичайним способом як автор на оригіналі або примірнику (**презумція авторства**)

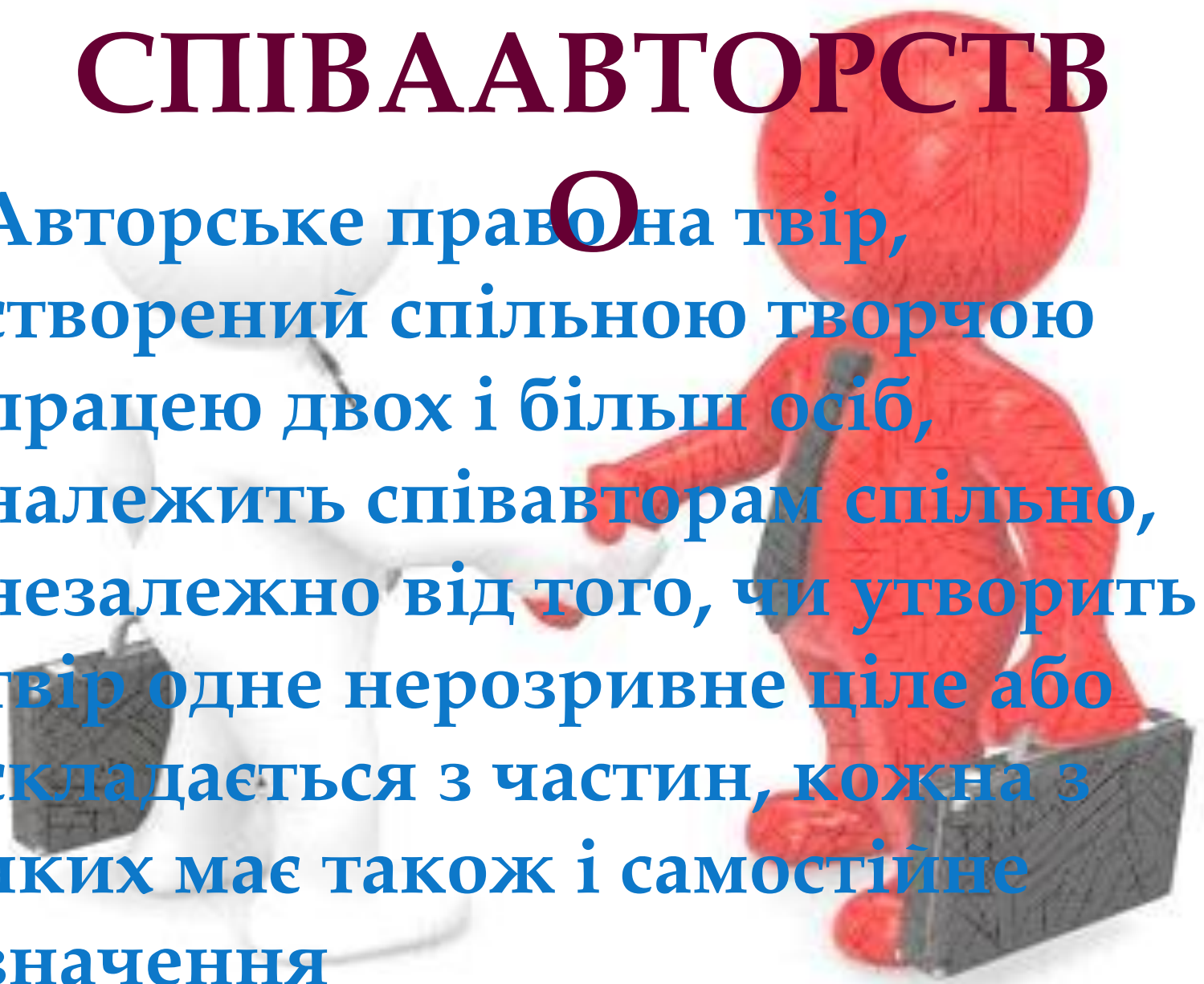

- **Відповідно до сучасного українського законодавства авторами творів визнаються лише фізичні особи. Юридичні особи можуть здобувати визначені авторські права лише в порядку правонаступництва — на підставі закону або договору.**

СПІВААВТОРСТВ

- Авторське право **О**на твір, створений спільною творчою працею двох і більш осіб, належить співаавторам спільно, незалежно від того, чи утворить твір одне нерозривне ціле або складається з частин, кожна з яких має також і самотійне значення

Авторські права спадкоємців діють протягом 70 років після смерті автора, вважаючи з 1 січня року, що випливає за роком смерті

Виключення!!!

- якщо твір створений у співавторстві, те 70-літній термін обчислюється після смерті останнього зі співавторів;
- якщо твір уперше випущений у світло після смерті автора, то авторське право діє протягом 70 років після випуску його у світло
- якщо автор було репресовано і реабілітоване помертню, те твір охороняється 70 років після реабілітації
- якщо автор воював або працював під час Великої Вітчизняної війни, то термін охорони збільшується на чотири роки і т.д.

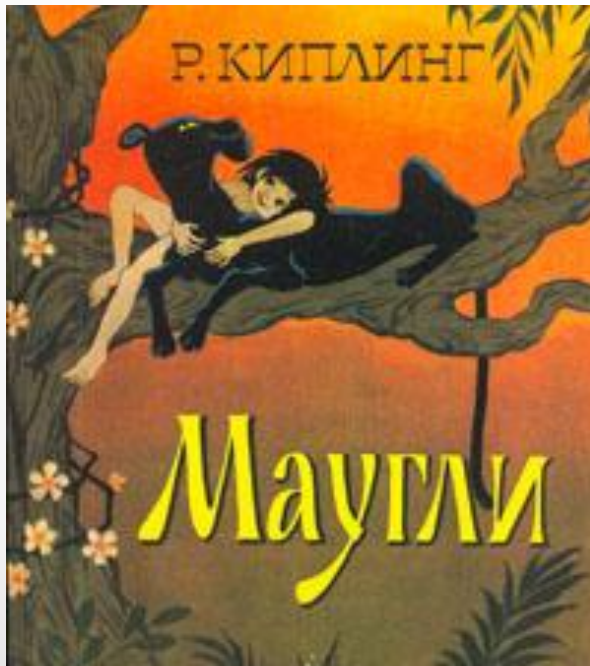
5. Права авторів творів науки, літератури і мистецтва

- У результаті створення твору науки, літератури і мистецтва його автор здобуває ряд суб'єктивних авторських прав як особистого немайнового, так і майнового характеру. Ці права в діючому авторському законодавстві й у доктрині авторського права традиційно іменуються *виключними*.

- Одним з головних особистих немайнових прав, що виникають у зв'язку зі створенням твору, є право авторства. Звичайно воно характеризується як юридично забезпечена можливість особи вважатися автором твору і можливість, що звідси випливає, вимагати визнання даного факту від інших осіб.

Майнові права автора.

- право на відтворення
- право на повторне додання твору об'єктивної форми, що допускає його сприйняття третіми особами
- право доступу
- правом на поширення
- право на публічну демонстрацію (показ) і на публічне виконання
- право на публічне сповіщення
- право на переклад
- право на переробку твору
- право авторів на практичну реалізацію відповідних проектів
- До правомочностей автора прийнятого архітектурного проекту віднесена також можливість участі в реалізації свого проекту при розробці документації на будівництво.
- Автори творів образотворчого мистецтва мають особливе право проходження.
- право на винагороду за використання твору

7. СУМІЖНІ ПРАВА

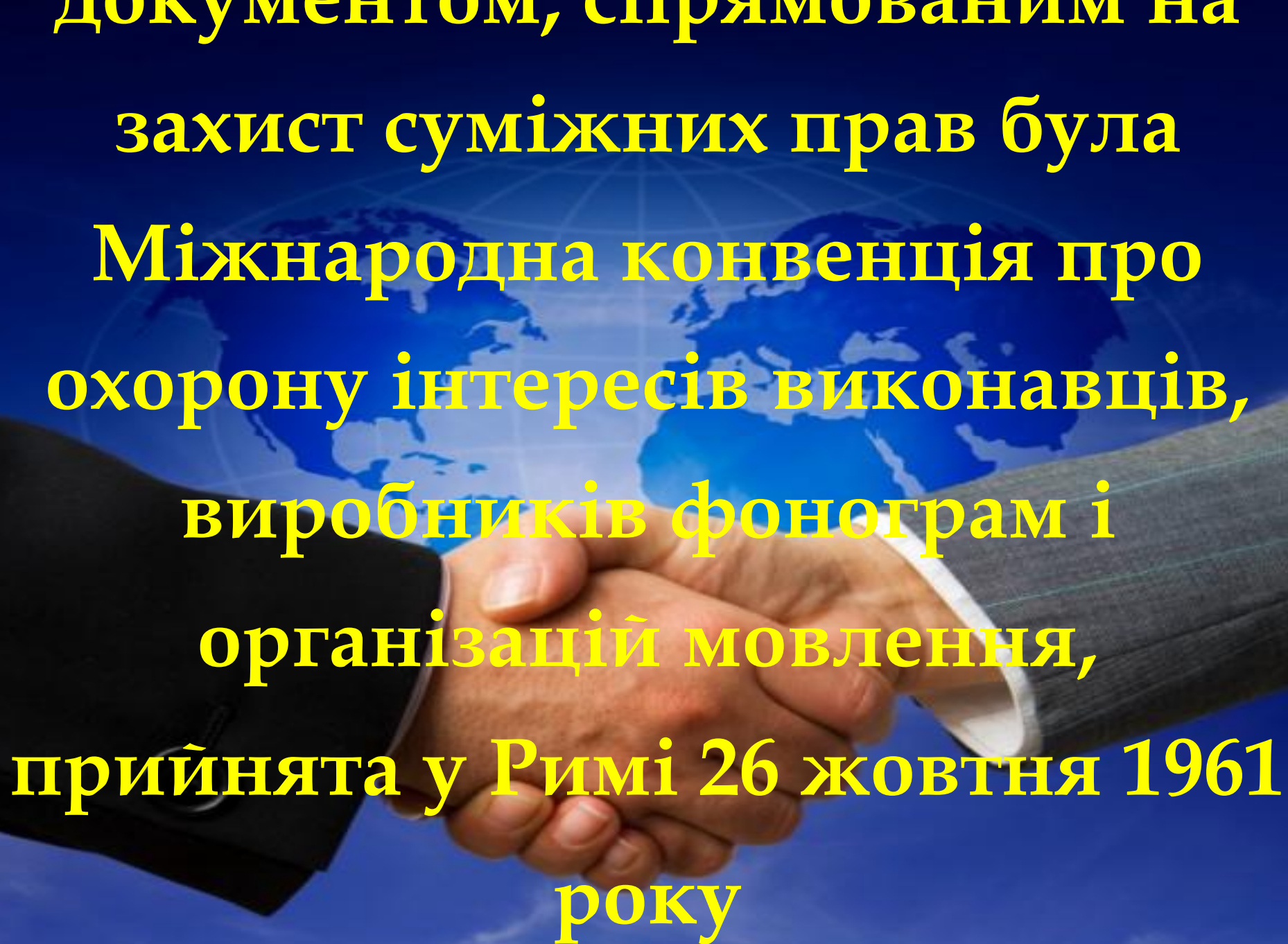
науки, літератури і мистецтва ЦК
передбачає визнання і охорону прав
виконавців, виробників фонограм та
відеограм

copyright

performace

документом, спрямованим на
захист суміжних прав була
Міжнародна конвенція про
охорону інтересів виконавців,
виробників фонограм і
організацій мовлення,
прийнята у Римі 26 жовтня 1961
року

Римська конвенція **26.10.1961**

- виконавці охороняються від несанкціонованої ними радіотрансляції і прямої трансляції їх виконань, відтворення такої фіксації тощо.
- Виробники фонограм мають право дозволяти або забороняти пряме чи опосередковане використання їх фонограм.
- За випуск фонограми з комерційною метою, для вторинного використання необхідно сплатити разову винагороду виконавцям чи виробникам фонограм.

- Основними майновими правами інтелектуальної власності та об'єктів суміжних прав є право самого виконавця, виробника фонограми або відеограми, організації мовлення **на використання** об'єкта суміжних прав, а також виключне право **дозволяти іншим** особам на договірній основі використовувати об'єкт суміжних прав, а саме...

- **а) публічне сповіщення своїх програм шляхом трансляції і ретрансляції;**
- **б) фіксацію своїх програм на матеріальному носії та їх відтворення;**
- **в) публічне виконання і публічну демонстрацію своїх програм у місцях з платним входом.**
- **Організація мовлення також має право забороняти поширення на території України чи з території України сигналу із супутника, що несе їх програми, розповсюджуючим органом, для якого цей сигнал із супутника не призначався.**

- Допускається відтворення в домашніх умовах і виключно в особистих цілях творів і виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах і їх примірниках, без згоди автора (авторів), виконавців і виробників фонограм (відеограм), але з виплатою їм винагороди (у формі відрахувань від купівлі обладнання).

8. Об'єкти патентного права Суб'єкти патентного права

Винахід

- Технічне рішення задачі.

Корисна модель

- Конструктивне вирішення задачі

Промисловий зразок

- Дизайнерське вирішення задачі

УМОВИ ПАТЕНТОЗДАТНОСТІ:

Винахід:

- 1.Новий;
2. Має винахідницький рівень;
3. Є промислово придатним

КОРИСНА МОДЕЛЬ:

1. **НОВА**
2. **ПРОМИСЛОВО ПРИДАТНА**

Винахід (корисна модель) визнається **новим**, якщо він не є частиною рівня техніки.

Винахід має **винахідницький рівень**, якщо для фахівця він не є очевидним, тобто не впливає явно із рівня техніки.

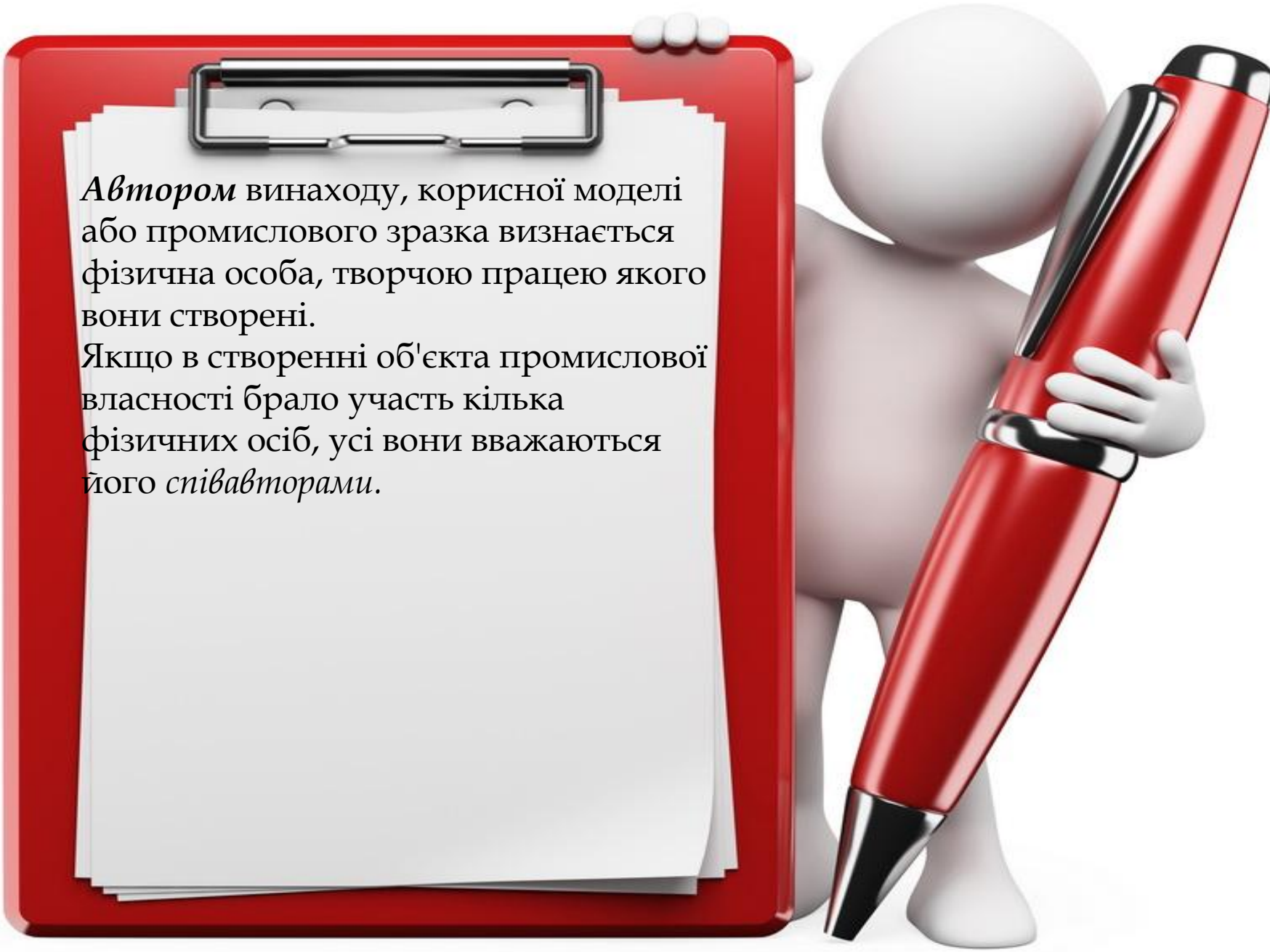
Винахід (корисна модель) визнається **промислово придатним**, якщо його може бути використано у промисловості або в іншій сфері діяльності.

Суб'єкти патентного права:

Автори.

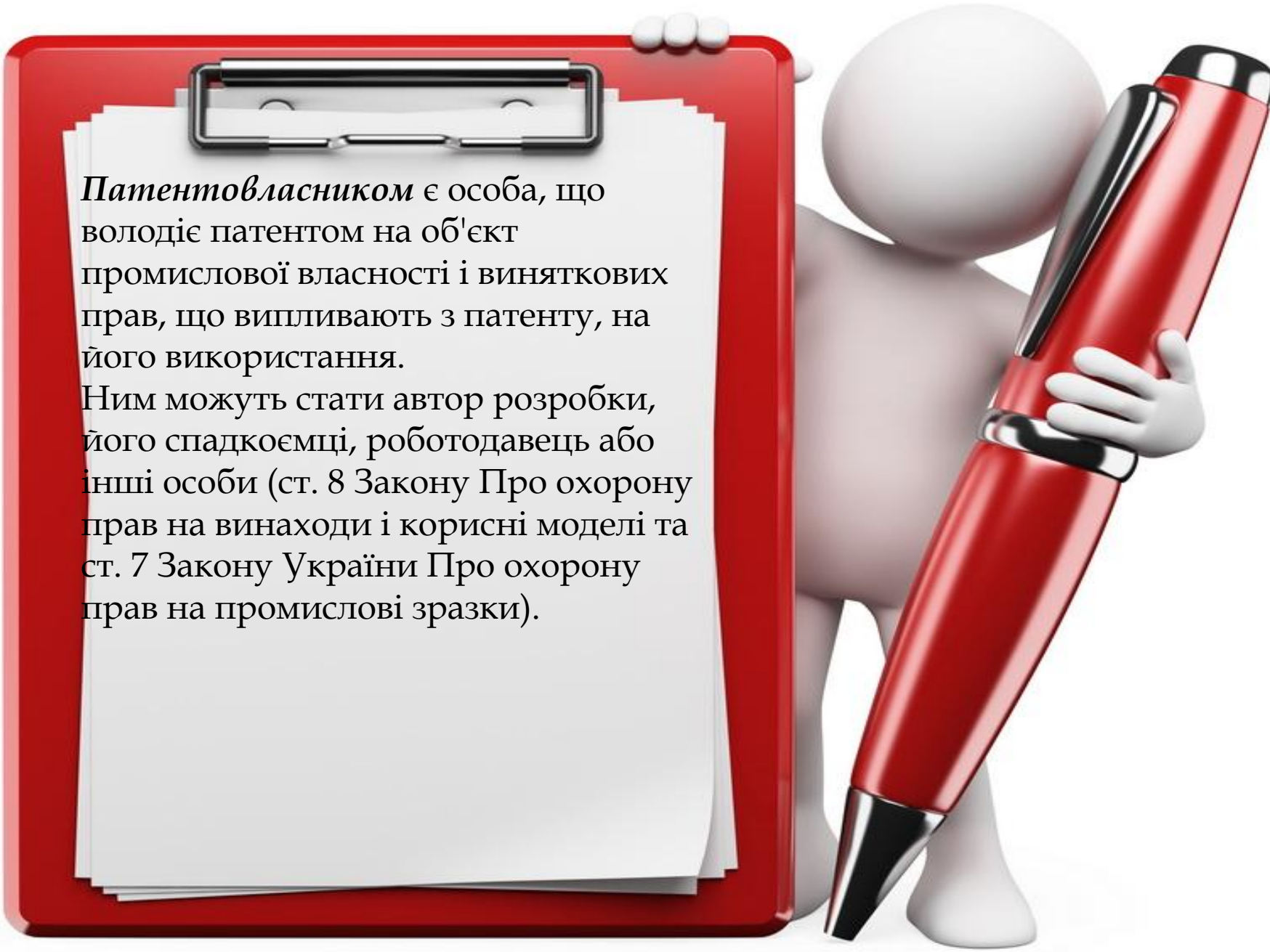
Патентовласники.

Автором винаходу, корисної моделі або промислового зразка визнається фізична особа, творчою працею якої вони створені.

Якщо в створенні об'єкта промислової власності брало участь кілька фізичних осіб, усі вони вважаються його *співавторами*.

Патентовласником є особа, що володіє патентом на об'єкт промислової власності і виняткових прав, що випливають з патенту, на його використання.

Ним можуть стати автор розробки, його спадкоємці, роботодавець або інші особи (ст. 8 Закону Про охорону прав на винаходи і корисні моделі та ст. 7 Закону України Про охорону прав на промислові зразки).

9. Оформлення патентних прав

- а) складання особливої заявки на видачу патенту;
- б) розгляд даної заявки Установою;
- в) видача патенту.

Патент - охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і право власності на винахід (корисну модель).

патент на винахід - різновид патенту, що видається за результатами кваліфікаційної експертизи заявки на винахід;

патент (деклараційний патент) на секретний винахід - різновид патенту, що видається на винахід, віднесений до державної таємниці;

деклараційний патент на винахід - різновид патенту, що видається за результатами формальної експертизи заявки на винахід;

деклараційний патент на секретну корисну модель - різновид патенту, що видається на корисну модель, віднесену до державної таємниці;

деклараційний патент на корисну модель - різновид патенту, що видається за результатами формальної експертизи заявки на корисну модель;

ПРАВО НА ОДЕРЖАННЯ

ПАТЕНТУ

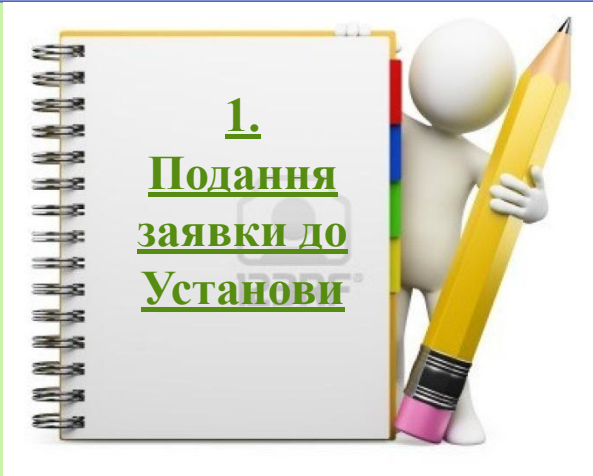
Має **винахідник**, якому належить **право авторства**, яке є невід'ємним особистим правом і охороняється безстроково.

Винахідники, які **спільно** створили винахід (корисну модель), мають однакові права на одержання патенту, якщо інше не передбачено угодою між ними.

Не визнаються винахідниками фізичні особи, які не внесли особистого творчого внеску у створення винаходу (корисної моделі), а надали винахіднику (винахідникам) тільки технічну, організаційну чи матеріальну допомогу при його створенні і (або) оформленні заявки.

ПОРЯДОК ОДЕРЖАННЯ ПАТЕНТУ

Заявка на винахід

повинна стосуватися одного або групи винаходів, пов'язаних єдиним винахідницьким задумом (вимога єдиності винаходу).

Заявка на корисну

модель повинна стосуватися однієї корисної моделі (вимога єдиності корисної моделі).

Заявка складається українською мовою і повинна містити:

1. заяву про видачу патенту на винахід чи деклараційного патенту на винахід (корисну модель)
2. опис винаходу (корисної моделі);
3. формулу винаходу (корисної моделі);
4. креслення (якщо на них є посилання в описі);
5. реферат.

Кінцеві результати експертизи заявки, що не вважається відкликаною або не відкликана, відображаються в обґрунтованому висновку експертизи за заявкою, що набирає чинності після затвердження його Установою. На підставі такого висновку Установа приймає рішення про видачу патенту або про відмову у видачі патенту. Рішення Установи надсилається заявнику.

Заклад експертизи може вимагати від заявника **надання додаткових матеріалів**, якщо без них проведення експертизи неможливе, або у разі виникнення обґрунтованих сумнівів у достовірності будь-яких відомостей чи елементів, що містяться в матеріалах заявки.

Додаткові матеріали мають бути подані заявником **протягом двох місяців** від дати одержання ним повідомлення чи висновку закладу експертизи або копій матеріалів, що протиставлені заявці. Строк подання додаткових матеріалів продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Цей строк, пропущений з поважних причин, поновлюється, якщо протягом шести місяців від його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Якщо заявник не подасть додаткові матеріали у встановлений строк, то заявка вважається відкликаною, про що йому надсилається повідомлення.

Під час кваліфікаційної експертизи перевіряється відповідність заявленого винаходу умовам патентоздатності

Кваліфікаційна експертиза проводиться після одержання закладом експертизи відповідної заяви будь-якої особи та документа про сплату збору за її проведення.

Заявник може подати зазначені заяву та документ протягом трьох років від дати подання заявки. Інша особа може подати їх після публікації відомостей про заявку на винахід, але не пізніше трьох років від дати подання заявки. При цьому вона не бере участі у вирішенні питань щодо заявки. Їй надсилається лише затверджений Установою висновок експертизи за заявкою.

Строк подання зазначених заяви та документа продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Цей строк, пропущений з поважних причин, поновлюється, якщо протягом дванадцяти місяців від його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Якщо заявник не подасть зазначені заяву та документ у встановлений строк, то заявка вважається відкликаною, про що йому надсилається повідомлення.

На підставі рішення про видачу патенту здійснюється державна реєстрація патенту, для чого вносяться відповідні відомості до Реєстру.

Одночасно з державною реєстрацією патенту (деклараційного патенту) на винахід чи деклараційного патенту на корисну модель

Установа публікує у своєму офіційному бюлетені визначені в установленому порядку відомості про видачу патенту (деклараційного патенту).

Не пізніше 3 місяців від дати опублікування відомостей про видачу патенту Установа публікує опис до патенту (деклараційного патенту), що містить формулу та опис винаходу (корисної моделі), а також креслення, на яке є посилання в описі винаходу (корисної моделі).

Власник патенту повинен сплачувати відповідні збори за підтримання чинності патенту і добросовісно користуватися виключним правом, що випливає з патенту.

9. Права, що випливають з патенту

- діють від дати публікації відомостей про його видачу.
- Патент надає його власнику виключне право використовувати винахід (корисну модель) за своїм розсудом, якщо таке використання не порушує прав інших власників патентів.
- Патент надає його власнику виключне право забороняти іншим особам використовувати винахід (корисну модель) без його дозволу, за винятком випадків, коли таке використання не визнається згідно з ЗУ порушенням прав, що надаються патентом.
- Власник патенту може передавати на підставі договору право власності на винахід (корисну модель) будь-якій особі, яка стає його правонаступником, а щодо секретного винаходу (корисної моделі) - тільки за погодженням із Державним експертом.
- Власник патенту має право дати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) на підставі ліцензійного договору, а щодо секретного винаходу (корисної моделі) такий дозвіл надається тільки за погодженням із Державним експертом.
- Права, що випливають з патенту, не зачіпають будь-які інші особисті майнові чи немайнові права винахідника, що регулюються іншим законодавством України.

10. Комерційне (Фірмове) найменування

– це найменування суб'єкта господарської діяльності, яке обов'язково включає форму господарювання і при цьому дає можливість відрізнити одну особу від інших та не вводить в оману одних споживачів щодо здійснюваної ними діяльності.

Фірмове
найменування

Комерційне
найменуван
ня

Правова охорона комерційних найменувань в Україні

В українському законодавстві замість терміну фірмове найменування вживається поняття «комерційне (фірмове) найменування». Так, п. 2 ст. 90 ЦК України передбачено, що юридична особа, що є підприємницьким товариством, може мати комерційне(фірмове) найменування, якщо воно дає можливість відрізнити одну особу з-поміж інших та не вводить в оману споживачів щодо справжньої її діяльності.

Спеціальне законодавство щодо охорони фірмових найменувань відсутнє в Україні. Захист здійснюється непрямым шляхом.

Згідно ст. 8 Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р., фірмове найменування є об'єктом промислової власності, правова охорона якого в країнах-членах здійснюється відповідно до існуючого в них правопорядку.

Основні НПА, що регулюють питання, пов'язані з наданням правової охорони фірмовому найменуванню в Україні є:

- Закон України “Про охорону права на промислові зразки”
- Закону України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”
- Закон України “Про господарські товариства”
- Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців”
- Господарський кодекс України
- Цивільний кодекс України

Згідно з п. 3 ст. 90 ЦК України: „Найменування юридичної особи вказується в її установчих документах і вноситься до єдиного державного реєстру.”

Суб'єкти

- Згідно ч. 2 ст. 90 ЦК України юридична особа, що є підприємницьким товариством, може мати комерційне (фірмове) найменування.

Фізичні особи-підприємці також мають право на фірмове найменування, при цьому організаційно правовою формою виступає статус суб'єкта підприємницької діяльності, а назвою – прізвище, ім'я, по-батькові фізичної особи-підприємця.

фірмового найменування

Основними правами власника фірмового найменування є:

1. Використання фірмового найменування.
2. Перешкоджання іншим неправомірно використовувати фірмове найменування, в тому числі, забороняти таке використання.
3. Вимога відшкодування збитків або виплати грошової компенсації за порушення прав на фірмове найменування.

Реєстрація фірмового найменування

Цивільним кодексом України в статті 90 визначено, що юридична особа повинна мати своє найменування, яке містить інформацію про її організаційно-правову форму.

Відповідно до Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців" кожна юридична особа повинна мати найменування, яке складається з двох частин – організаційно-правової форма і назва суб'єкту господарювання. Назва юридичної особи може складатися з власної назви юридичної особи, а також містити інформацію щодо мети діяльності, виду, категорії, способу утворення, залежності юридичної особи та інші відомості, згідно вимог до найменування окремих організаційно-правових форм суб'єктів господарювання, встановлених Цивільним та Господарським кодексами України та законами України.

Найменування юридичної особи повинно вноситься до Єдиного державного реєстру юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців разом із даними про юридичну особу. З моменту такого внесення фірмове найменування вважається зареєстрованим.

11. ТОРГОВЕЛЬНІ МАРКИ

IPCImarket

Під товарним знаком і знаком обслуговування (далі – товарний знак)
розуміється позначення, здатне відрізнити відповідно товари і послуги одних
юридичних або фізичних осіб від однорідних товарів і послуг (далі – товари)
інших юридичних або фізичних осіб (ст. 1 Закону Про охорону прав на знаки
для товарів і послуг, 15.12.1993», ст. 492 ЦК).

Щоб бути визнаним товарним знаком, позначення повинне відповідати
ряду умов:

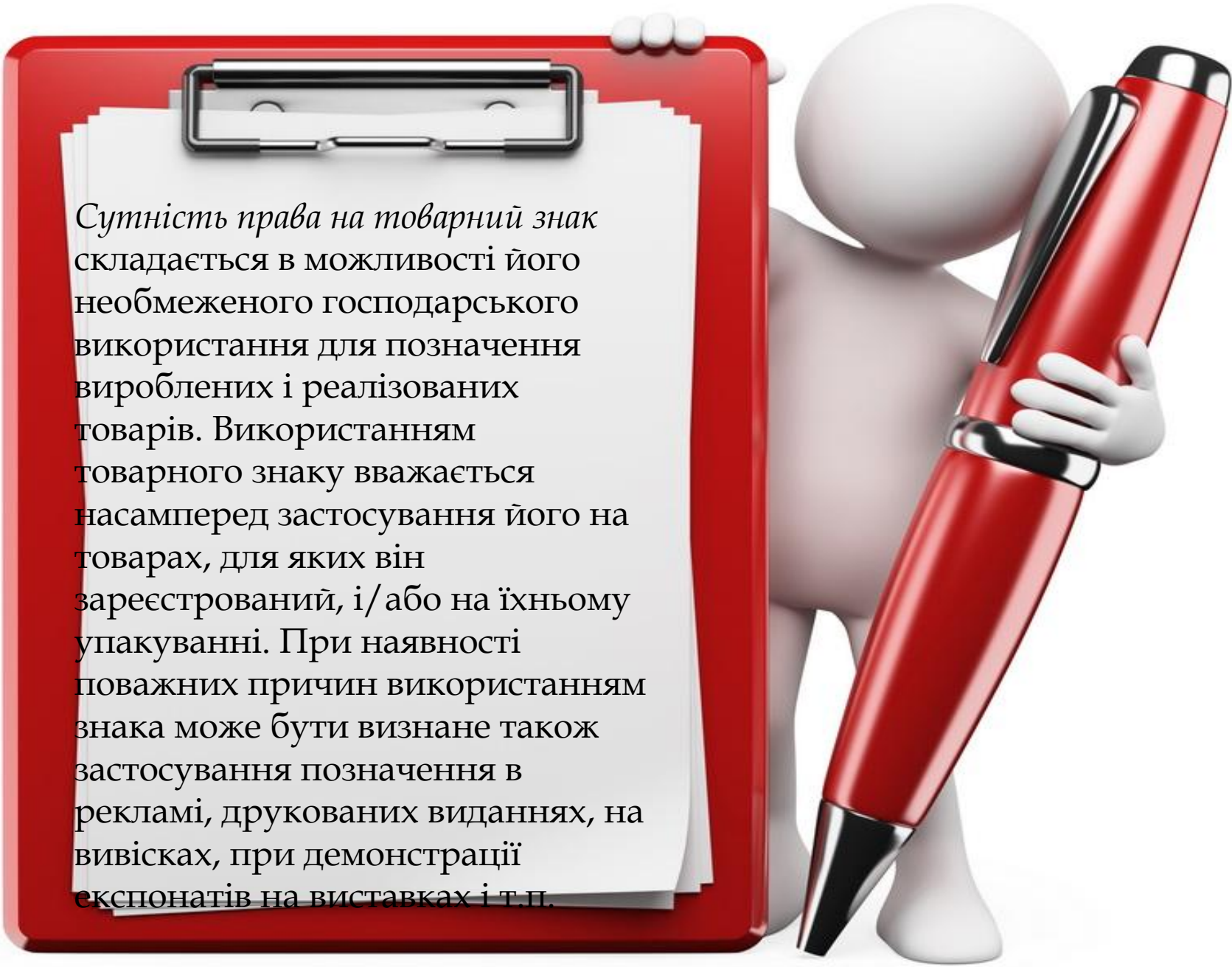
Насамперед товарним знаком визнається *умовна позначка*,
(свого роду символ, що міститься на продукції, що випускається, її
упакуванню або супровідній документації, і заміняє собою часом довга і
складна назва (найменування) виготовлювача товару.)

Далі, необхідною умовою правової охорони товарного знаку є його
новизна.

Нарешті, позначення може вважатися товарним знаком лише тоді, коли
воно у встановленому законом порядку зареєстровано.

Обсяг правової охорони, що надається, визначається зображенням знака та переліком товарів і послуг, внесеними до Реєстру, і засвідчується свідоцтвом з наведеними в ньому копією внесеного до Реєстру зображення знака та переліком товарів і послуг.

Суб'єктами права на товарний знак можуть бути будь-які юридичні і фізичні особи, що здійснюють у встановленому порядку підприємницьку діяльність (ст. 493 ЦК).

Сутність права на товарний знак
складається в можливості його
необмеженого господарського
використання для позначення
вироблених і реалізованих
товарів. Використанням
товарного знаку вважається
насамперед застосування його на
товарах, для яких він
zareєстрований, і/або на їхньому
упакуванні. При наявності
поважних причин використанням
знака може бути визнане також
застосування позначення в
рекламі, друкованих виданнях, на
вивісках, при демонстрації
експонатів на виставках і т.п.

12. Найменування місця походження товару (географічне позначення).

назва країни, населеного пункту, місцевості або іншого географічного об'єкта, використовуване для позначення товару, особливі властивості якого винятково або головним чином визначаються характерними для даного географічного об'єкта природними умовами або людськими факторами або природними умовами і людськими факторами одночасно.

Просте зазначення походження товару

будь-яке словесне чи зображувальне (графічне) позначення, що чи прямо опосередковано вказує на географічне місце походження товарів.

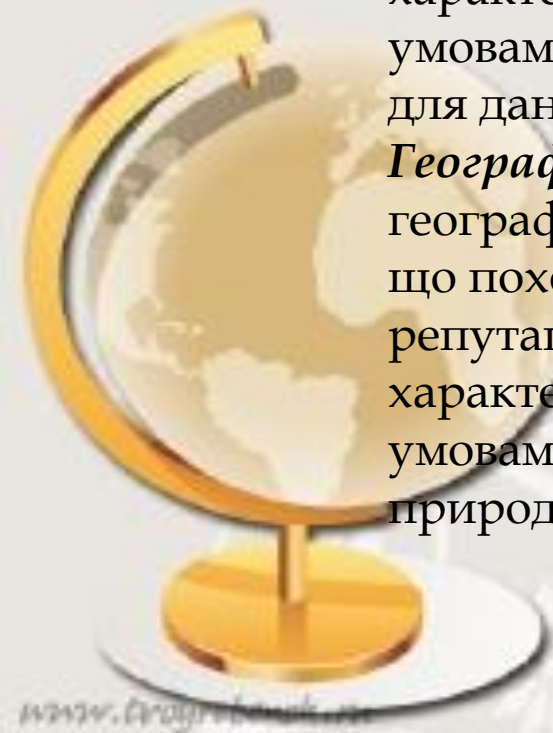

Кваліфіковане зазначення походження товару

термін, що охоплює (об'єднує) такі терміни: назва місця походження товару; географічне зазначення походження товару.

Назва місця походження (далі - НМП) товару - назва географічного місця, яка вживається для позначення товару, що походить із зазначеного географічного місця та має особливі властивості, виключно або головним чином зумовлені характерними для даного географічного місця природними умовами або поєднанням цих природних розумів з характерним для даного географічного місця людським фактором.

Географічне зазначення походження (далі - ГЗП) товару - назва географічного місця, яка вживається для позначення товарів, що походить із цього географічного місця та має певні якості, репутацію або інші характеристики, в основному зумовлені характерними для даного географічного місця природними умовами чи людським фактором або поєднанням цих природних розумів і людського фактора.

Нарешті, найменування місця походження товару стає самостійним об'єктом правової охорони лише тоді, коли воно у *встановленому порядку зареєстровано* в Патентному відомстві.

Суб'єктами права на найменування місця походження товару можуть виступати як юридичні, так і фізичні особи, незалежно від їхнього громадянства і національної приналежності. При цьому, однак, вони повинні знаходитися в тій країні, населеному пункті, місцевості або іншому географічному об'єкті, назва яких використовується для позначення товару.

13. Комерційна таємниця

- *інформація, що має дійсну або потенційну комерційну цінність у силу її невідомості третім особам, до якої немає вільного доступу на законній підставі і стосовно якої власник інформації вживає заходів до охорони її конфіденційності (п. 1 ст. 505 ЦК).*

Ознаки комерційної таємниці

- *Фактична монополія*
- *Універсальність*
- *Необмеженість терміну її охорони*
- *Не вимагає обов'язкового визнання її охороноздатності*

Вимоги

*не повинно бути
вільного доступу*

*дійсна або
потенційну
комерційну
цінність у силу її
невідомості
третім особам*

*заходи до охорони
її
конфіденційності*

Суб'єкти

Громадяни України
Юридичні особи
Землі

Сутність права на

••

т

14. Право інтелектуальної власності на сорти рослин та породи тварин

Дані відносини регулюються Цивільним кодексом України, Законом України "Про охорону прав на сорти рослин" від 21 березня 1993 р., Законом України "Про племінну справу у тваринництві " від 15 грудня 1993 р.

Селекційним досягненням у рослинництві визнається сорт, що має один або кілька господарських ознак, які відрізняють його від існуючих сортів рослин.

Селекційним досягненням у тваринництві визнається порода, тобто цілісна численна група тварин загального походження, що створена людиною та має генеалогічну структуру і властивості, які дають змогу відрізнити її від інших тварин цього самого виду, і є кількісно достатньою для розмноження як однієї породи.

Автор - особа творчою працею якої створено сорт чи породу.

- **Об'єктом** права на сорт є селекційне досягнення у рослинництві, яке відповідає умовам патентоспроможності, тобто є:
 - 1) новим (матеріал сорту не був відомий цивільному обороту на дату видачі патенту);
 - 2) вирізняльним (чітко відрізняється від будь-якого іншого сорту, який є загальновідомим);
 - 3) однорідним (результати розмноження сорту збігаються з його ознаками);
 - 4) стабільним (ознаки сорту залишаються незмінними після його розмноження).

Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин

- Майновими правами інтелектуальної власності на сорт рослин, засвідченими патентом, є:
 - ✓ право на використання сорту рослин, придатних для поширення в Україні;
 - ✓ виключне право дозволяти використання сорту рослин;
 - ✓ виключне право перешкоджати неправомірному використанню сорту рослин, у тому числі забороняти таке використання;
 - ✓ інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

Немайнові права інтелектуальної

власності на сорти рослин

- Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» у ст. 37 визначає широке коло особистих немайнових прав на сорти рослин. Наприклад:
 - ✓ Автор сорту набуває особисте немайнове право авторства від дати державної реєстрації сорту;
 - ✓ Автор має право на одержання свідоцтва про авторство на сорт;
 - ✓ Автор сорту має право пропонувати свою назву створеного ним сорту, долучаючи до назви і своє ім'я;
 - ✓ Автор має право перешкоджати іншим особам привласнювати назву сорту і спотворювати її авторство;
 - ✓ Автор має право вимагати зазначення свого імені під час використання сорту;
 - ✓ Автор має право вимагати не розголошувати його імені як автора і не зазначати його в публікаціях.

Перелік особистих немайнових прав не є вичерпним.

Державна реєстрація сорту рослини

- Державна реєстрація сорту рослин здійснюється шляхом внесення відповідного запису до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні (ч. 1 ст. 33 Закону «Про охорону прав на сорти рослин»).
- Ведення цього Державного реєстру покладено на Державну службу з охорони прав на сорти рослин (Держсортслужбу).
- Державна реєстрація сорту рослин здійснюється на підставі рішення, яке приймається Держсортслужбою за результатами розгляду заявки на сорт рослин.

- Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин, засвідчені патентом, **є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації**, за умови підтримання чинності цих прав відповідно до закону.
- Законом можуть бути встановлені умови **тимчасової чинності** майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин до набрання ними чинності відповідно до частини першої цієї статті.
- Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин спливає **через тридцять років, а щодо дерев та винограду – через тридцять п'ять років**, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком державної реєстрації цих прав.
- Чинність виключних майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин може бути припинено достроково або поновлено.
- Право на поширення сорту рослин, породи тварин **є чинним з дати, наступної за датою його державної реєстрації**, та діє безстроково за умови підтримання чинності цього права відповідно до закону.

Дякую за увагу!

SWITPPT